

י"ל ע"י ארגון נעשה ונשמע
טל: 0722-477774 פקס: 0722-155-701
דוא"ל: m072247774@gmail.com

התבונה

בית וועד לחובבי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
11

תשרי תשע"ו
נושא החודש:
חג הסוכות

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

בצילא דמהימנותא

החג השני הוא שבועות, ובו אנו מתקדמים פסיעה נוספת. בחג זה יש לנו כח לצאת מהתאוה הכללית. מהותה של תאוה זו היא איבוד הגבולות - אין מותר ואין אסור, עולם כהפקרו נוהג. קבלת התורה מלמדת אותנו את הגבולות הנכונים, ומעמידה אותנו על החיים המתוקנים - לא להתעסק עם האסור אלא עם המותר בלבד. יש כאן התקדמות מ'חכמה' - עצם ידיעת האמת, ל'בינה' - הבנת האמת. אין כאן רק אמונה פשוטה, אלא גם אמונה במה שהשי"ת מצוה אותנו, ובוהו אנו זוכים לצאת מהרע' של העולם, אל ה'טוב' שב.

בסוכות שהוא החג השלישי, אנו מתקדמים עוד יותר. כעת יש לנו כבר כח לצאת גם מ'תאוות אכילה'. לא רק עבודה זרה, ולא רק דברים אסורים, אלא גם דברים 'מותרים'; אכילה היא דבר שמוותר, ולא רק מותר - אלא נצרך. אך עלינו ללמוד איך לחיות נכון את עולם ההיתר, את דברי הרשות. ובוהו אנו מתקדמים מ'חכמה' ו'בינה' - ל'ידעת', שהוא הכח להבדיל ולהבחין בין המותר

למותר, איך ומתי זהו רצון ה', ואיך ומתי לא. מתי זוהי 'תאוה', תאוה ככל התאוות ואף גרועה ממנה, ומתי ואיך זוהי עבודת ה', שהיא חלק מהקדושה.

נמצא שבשלת הרגלים, יש לנו כח לבטל את שלשת ה'תאוות'. ואין הכוונה בדרך של מלחמה ו'שבירה', כי כששברים משהו, הוא נהיה שתיים, כידוע. המכוון הוא, שבכל אחד מהזמנים הללו, אנו מקבלים עוד 'דעת', שלאורה אנו מקבלים מבט אחר על התאוה

הזו, והיא 'מתבטלת' [כמובן, לכל אחד כפי ערכו, ובכל שנה עוד מעט]. ועי"ז יש לנו כח בכל השנה להתמודד איתם.

מוכן, שאין הכוונה בכל אלו רק על דרך השליה, אלא בעיקר על דרך החיוב - כל תאוה שאנו מבטלים, היא עוד פסיעה לתוך עולם האמונה והחיים עם השי"ת, שאלו הם החיים הטובים והאמתיים. לאור זאת ננסה להבין את עניין הסוכה, והיציאה מתאוות אכילה.

צילא דמהימנותא

הסוכה היא מצוה מעניינת. בשונה מכל מצוה אחרת, שעלינו 'לעשותה', במצות ה'סוכה' - האדם נכנס כל כולו לתוך המצוה. [המצוה הנוספת היחידה שהיא כך - היא מצות יישוב ארץ ישראל, שדומה בתוכנה למצות ה'סוכה' כפי שיתבאר תיכף, אך מלבדם לא נמצא עוד מצוה שכזו].

בוה מתבטאת מציאותו האמתית של יהודי. יהודי אינו רק אדם ש'עושה' מצוות, ואינו רק אדם ש'נמנע' מעשיית עבירות, אלא אדם שכל חייו הם עבודת ה'. כל תנועה של יהודי, במחשבה דיבור ומעשה, יש בה עבודת ה'.

ולכן, הסוכה מקיפה אותנו מכל צד ומלמעלה ולמטה, כי אכן, כך נראים חיינו - חיים בצילא דמהימנותא, בצל האמונה הקדושה, בסוכת שלומנו של השי"ת. שם עלינו לעשות את הכל. לאכול, לישון, לטייל, ואפילו לשוחח [אמנם מבוזבז במשנ"ב שיעדיף לא לשוחח יחיות

חג הסוכות פוגש אותנו מיד בצאתנו מהימים הנוראים, ימי הדין והמשפט. לאחר ימי אלול, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, ויום הכיפורים - מגיע חג הסוכות, ונושא בכנפיו אווירה שונה לחלוטין - אווירה של שמחה וחידוה.

אכן, חג הסוכות הוא "זמן שמחתנו", ועליו נאמר (בעיקר) "ושמחת בחגך" "והיית אך שמח", ואף מצוות ומנהגי החג, מבטאים את תווי השמחה; הן מצוות לולב, שמוזבא בפסוק בלשון "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם", והן, כמובן, אמירת ההלל, ושמחת בית השואבה.

עלינו להבין מהי השמחה הזו, ומדוע זמנה ומקומה הוא דווקא לאחר הימים הקדושים, ובעיקר, איך זה כל קשור למצווה העיקרית של חג הסוכות - הלא היא מצוות הישיבה בסוכה? ואם כבר - מה עניינם של השבעה אושפיזין, הבאים לבקרנו בסוכה דווקא, וכי לא מתאים יותר עבור אורחים חשובים כאלו - לארח אותם בסלון הבית, המפואר והמכובד, ותהיה זו בהזדמנות אחרת?!

בדברי מוהר"ן מתבאר עניין החג ומצוותיו בכמה וכמה מקומות (ניתן למצוא אותם בספר "אוצר היראה", ערך 'סוכות'). בדברינו להלן נתמקד באחד מהדרכים, ע"פ המבואר בליקוטי מוהר"ן תניני"א סי' א', ובליקו"ה על מאמר זה, ותן לחכם ויחכם עוד.

***

השנה בנויה כמו 'קומה שלמה'. ראש השנה - הוא ה'מח' של השנה (ליקו"מ ריא), יום כיפור הוא ה'לב' (שם קעט, ועוד), ושלת הרגלים הם ה'רגלים'. [בחלוקה יותר פנימית, שלשת החגים הם ה'ידיים', כי הם כנגד חג'ית, ועליהם נוספו חנוכה ופורים שהם כנגד נו"ה, שהם ה'רגלים' - כמבואר כל זה בדברי האריז"ל].

נמצא א"כ, שבשלת הרגלים - אנו מקבלים את היסודות שעליהם אנו 'הולכים' בכל השנה. ולכן, באלו הזמנים אנו מצויים לעלות לרגל, לקבל אור פני ה' בבית המקדש, כי הם הזמנים המרכזיים של השנה, שמהם מקבלים כח ועוצמה לכל שאר הימים (עיין ליקו"מ סי' ל'). כעת עלינו להבין מה הוא היסוד המיוחד שנותן לנו כל אחד משלשתם.

שלשה רגלים - שלשת התאוות

מוהר"ן מבאר, שבשלת הרגלים אנו מקבלים כח מיוחד לבטל את שלשת התאוות המרכזיות; בפסח - תאוות מנוון. בשבועות - התאוה הכללית. ובסוכות - תאוות אכילה.

פסח הוא החג הראשון, וממילא הוא היסוד הראשון של היהודי. השלב הראשון הוא לצאת מ'תאוות מנוון', שהיא עבודה זרה. מהות תאוות המנוון הוא הרצון להרגיש 'מוסדר', וחוסר המוכנות להזדקק לעזרה 'מבחוץ' כביכול, וכמעשה דור הפלגה שרצו לראות עצמם השולטים היחידים על חייהם. ולכן, תחילתו של אדם בעבודת ה' הוא לצאת מתאוה זו, ולמסור עצמו בידי השי"ת, מתוך אמונה וידיעה שהוא לבדו אינו יכול מאומה, רק בעזרת הבורא ית"ש. פסיעה ראשונה זו, היא עצם האמונה. והיא בחינת 'חכמה', שמבטא את עצם ידיעת האמת.

דבר המערכת

התחדשות

עומדים אנו בפתחה של שנה חדשה. העולם נברא מחדש, וגם אנחנו. יש לנו נשמה חדשה וכוחות חדשים. הרצון האמתי של כל אחד מאתנו הוא לפתוח דף חדש. דף נקי, שהיו עליו רק ציורים יפים.

אבל יחד עם הרצון, יש גם את הצביטה בלב - האומנם? האם זה אפשרי בכלל? והרי כל כך הרבה פעמים, רציתי, ניסיתי, התחלתי ונפלתי.

אבל האמת היא, ש"שבע יפול צדיק וקם" - התפקיד שלנו אינו לא ליפול, אלא לדעת איך ליפול, ואיך לקום ולהמשיך, וזה הציור היפה ביותר שיש.

בשביל זה אנו צריכים מדריכים מומחים, שילמדו אותנו איך עושים את הציור הזה. זאת וזה ננסה לעשות ביחד מעל גבי גליון זה - לחפש את הדרך הנכונה לאורו של המדריך הגדול שדורנו, במיוחד לציורים מהסוג הזה.

***

השנה שעברה הביאה בכנפיה את ההפתעה של הגליון החדש 'הקבצו'. ובע"ז נמשך עם זה בשנה זו ביתר שאת וביתר עוז, ומי יודע אלו הפתעות נעימות נוספות טומנת בחובה השנה החדשה.

מי יתן.

בשולי הגליון מובא סיקור של הכינוס המרכזי הראשון מסוגו שנערך סמוך לימי ראש השנה, ואנו מקווים שיהיה לו המשך פעמים נוספות בשנה זו, לגברים, ואולי גם לנשים.

בגליון הקודם הובטח על הרחבת הגליון. עקב ימי האיתנים, העמוסים במצוות - לא צא הדבר לפועל. על כן העלון נשאר באותה מתכונת. תקוותנו שכבר בגליון הבא, הדבר יבא על מתוכנתו.

***

ולסיום - בקשה. לא נעימה. הגליון מודפס סמהדורה מאד מצומצמת. אלו הם היכולות הצימאון לעומת זאת - גדול מאד מאד. והקומץ אינו משיב את הארי. בעזרה קטנה של כמה פרסות - העלון יכול להכפיל את כמות הפצתו, ולהחיות מתיים במאומה, כפשוטו ממש. את ההפסד לא תרגיש, ואת הרווח כן, ובגדול. אז אנא, בשבילך.

הנושאים הבאים:

- חשוון - עבודת הלילה
- כסליו - הודאה
- טבת - שובבי"ם
- שבט - התקשרות לצדיק
- אדר א - שמחה

המשך בעמ' ד <<<

יעקב: שלום עליכם משה, איך היה באומן? משה: ברוך ד', אין לשער ואין לתאר, חבל שלא היית. אבל אני מאמין שלפחות אמרת איתנו את התיקון הכללי בערב ראש השנה.

יעקב: בוודאי, ראיתי מודעה ב'בית נאמן' (יום שלישי כ"ד אלול), הקוראת להתאסף יחד שבטי ישראל לאמירת עשרת המזמורים הללו, ואם כך, כנראה שזה מקובל על כל גדולי ישראל. אז השתתפתי כמוכן. אולי תשתף אותי מעט ממה שהיה שם?

משה: קשה מאד לצמצם זאת למילים, כי ההרגשה המשותפת כמעט ככולם, הוא שמדובר בדבר שלמעלה מדרך הטבע. המציאות בה עשית רות אלפי אנשים מגיעים למקום אחד, כשכמעט כל אחד נושא סיפור מעניין משלו איך הגיע לשם, וכל אחד מקריב עבודה זה הרבה מסירות נפש בכמה בחינות, מצד המשפחה, והמקום, והמעמד וכו' וכו' - זה דבר שקשה לתפוס בשכל, וממילא קשה גם לתאר את ההרגשה של מה שקורה כשזואים את זה, מרגישים שיש כאן דבר שמימי, הרבה מעבר להשגתנו הדלה, מעין בית חרושת לתיקוני נשמות, ולכן גם השמחה שם פורצת גבולות ומרקייעה שחקים.

אספר לך רק דבר אחד קטן שמאוד התרגשתי ממנו, כשהייתי בקיבוץ בחורה לאר"י, היו כמה גיטות שהתעכבו בכמה שעות. כפי שאתה מבין, מצב כזה בדרך כלל גורם להסכול וכעס ועגמת נפש ועוד כמה 'מדות טובות'. והנה, למרבה ההפתעה, המצב שנוצר היה בדיוק להיפך, בתוך הממתנים היו כמה 'בעלי מנגינים' שהיה ברשותם כלי זמר, והם התחילו לנגן ולשיר, כשהציבור משתתף בהמוניו, על כל גוונים וסוגים, עד שהיה נראה כאילו נמצאים עדיין באומן... או באיזה 'טיש', או 'סעודה שלישית' וכו'.

וכך במשך זמן ארוך מאוד שרו שירי ערגה וכיסופין, ואח"כ הפך הדבר לריקודים סוערים באחדות נפלאה בבאריה מרוממת בכל שטח שדה התעופה, עד שאפילו הגויים הרדו סיים שהיו שם הוציאו מצלמות והסרטו את המעמד מרוב הפתעה. זו דוגמה קטנה שגרמה לי התפעלות גדולה איך שאנשים במקום לכעוס ולהתעצבן, פשוט מתרוממים למצב אחר לגמרי.

יעקב: באמת נשמע מיוחד. ענ כשני כבר מתקרים לסוכות, שהוא זמן של שמחה וחדוה, מה יש לך לחדש לי בזה? אני משער שעל 'שמחה' לא חסר לך מה לומר, זה הרי התחום של ה'ברסלבר'...

משה: בוודאי שיש הרבה מה לדבר על שמחה, ובעז"ה נדבר על זה בחודש אדר. אבל כעת אני רוצה דווקא להמשיך לשוחח קצת על העניין של תשובה...

יעקב: תשובה? אין לך מה להזכיר עכשיו חוץ מתשובה, עד לסוף סוף כבר מגיעים קצת ימי שמחה אתה עדיין בתשובה? ומה הקשר של סוכות לתשובה?

משה: ידעתי שתייה מופתע. אבל באמת העניין הוא פשוט. ראשית, כדאי שתבין שעל פי הוזהר והאריז"ל, יש כאן מוהלך אחד ארוך מראש השנה עד שמיני עצרת. שזה סדר של תיקון עצום בכל העולמות, שמתחיל ב"ה ומסתיים בשמחת תורה. ומשמעות העניין אצלנו, כפי שמבואר בחז"ל, היא תשובה ובידור מוהר"ן, שאנו מקבלים כל חודש להתחיל לחיות עם הש"ת בבחינה של "מינים במינים".

וכפי שכבר דברנו לפני אלול, יש את ה'בקי' ברצוא, והיינו להתקדם תמיד ולא להשאר על מקום אחד, ויש את ה'בקי' בשוב, לדעת שגם כשאתה במצב קשה, שלא הולך כל כך - אל תהיה נסוג לאחור, אלא תתחוק לחפש במצב שלך מה שאתה יכול לעשות.

יעקב: אכן, דברנו על זה, ובאמת זה ממש החיה אותי, אבל מה זה קשור לסוכות?

משה: ר' נתן מבאר [בהלכות ראש השנה ה"ד] דבר נפלא, שה'רצוא' וה'שוב' הוא בין בפרטיות ובין בכלליות. בפרטיות הוא אצל כל אדם ואדם לפי עניינו, אבל הוא גם נעשה בכלליות בזמנים מסוימים בשנה. ואחד מהם הוא ראש השנה וחג הסוכות.

כי העבודה של ראש השנה ויום כיפור, עוסק יותר בעניין ה'רצוא', שמחפשים איך להתקדם ובמה להתחוק להיות יותר טובים [וכמוכן] גם בזה יש אופן של 'בקיאות בשוב', לחפש איך אפשר להתחוק יותר ויותר גם בעת קושי וירידה, אבל בכללות זה בחינת 'בקיאות ברצוא'.

אבל עבודת התשובה אינה נגמרת בזה, כי סוף סוף יש ירידות גם כן, ואם נישאר רק ב"ה ויום כפור, עדיין אין כאן תשובה שלימה, לכן אחר יום כיפור מגיע סוכות, שאז העבודה היא יותר בבחינה של 'בקי בשוב', ואז אנו לומדים איך להתנהג בזמני הירידה, ואז זה נעשה 'תשובה שלמה'. ומה בעצמו נובע השמחה הגדולה של סוכות.

יעקב: לא הבנתי מדוע אתה קורא לסוכות 'זמני ירידה', ואיך דווקא זה גורם לשמחה? אתה בטוח של התבלבלת?! 'ירידות' ו'שמחה' זה שני הפכים.

משה: בסוכות אנו יוצאים החוצה, ושם דווקא בונים את הסוכה. עצם היציאה החוצה הוא מסמל ירידה, כי עיקר הניסיונות הם בחוץ יותר מאשר בבית [ופנימיות העניין הוא משום שבחוץ הוא מקום אחיזת הקליפות יותר מאשר בבית, ולכן יש שם יותר נסיונות]. זאת ועוד, עיקר מצוות הסוכה הוא אכילה שתיה ושינה שהם עניינים גשמיים, והם עיקר הדברים שמפילים את האדם ושבהם הוא מרגיש רחוק, ועל ידי כך באה הסוכה ומלמדת אותנו את הבקיאות בשוב.

יעקב: ומה באמת מלמדת אותנו הסוכה?

משה: הסוכה ע"פ פנימיות התורה הוא סוד של אימה שמסככת על בניה, שהוא ביטוי של אהבה אין סופית של הש"ת אלינו שהוא נמצא

בית היין

מענימה מתורת מוהר"ן על הנושא

מצוות סוכה - למצוא את השי"ת גם בחוץ

כי באמת עיקר הקדושה היא בתוך הבית של אדם, כי ידוע שבחוץ הוא מקום שליטת החיצונים, ועיקר קדשתו של אדם כשמסגרי עצמו בתוך ביתו וחדרו. ובאמת היה ראוי שיהיה האדם יושב בתוך ביתו תמיד מאחר ששם עיקר הקדושה ובחוץ הוא להיפך, אבל אף על פי כן האדם מוכרח לצאת לחוץ ולהיות נכנס ויוצא בכל פעם, וזה הוא מחמת שבהכרח צריכין להעלות גם מדרגות התחנות ומקומות החיצונים כולם אל הקדושה, על כן בהכרח שיהיה האדם בבחינת 'עייל ונפיק', וכשזוכה אז להיות בקי בהלכה ולהחזיק עצמו אז כראוי, אז הוא זוכה להעלות גם מקומות החיצונים ומדרגות התחנות כולם אל הקדושה. וזה בחינת ירידה תכלית העליה כידוע.

וזהו בחינת מצוות סוכה אחר עשרת ימי תשובה, זה בחינת שלמות התשובה שהוא דיקא על ידי בחינת 'עייל ונפיק'. כי צריך להיות בקי מאד כשהוא בבחינת 'ונפיק' לבל יפול לגמרי חס ושלום, רק אדרבא יכניע שם הסטרא אחרא ויעלה משם את הקדושה, שזהו עקר השלמות כנ"ל. וזה שאחר עשרת ימי תשובה ציונה התורה לישב בסכה ואמרה תורה "צא מדירת קבע ושב בדירת עראי", כי בראש השנה וביום הכפורים ועשרת ימי תשובה, אז הוא בחינת 'עייל', כי אז כל ישראל עוסקים כולם רק בתורה ובתפילה ובעבודת ה', אבל אח"כ יוצאים מן הבית אל הסוכה, שזה בחינת 'ונפיק' כנ"ל.

אך השם יתברך חמל עלינו וזיכה אותנו אז דיקא במצוות סוכה, שהוא בחינת עניי כבוד שסככו על ישראל כשהלכו במדבר, כי אז דיקא כשהולכים במדבר במקומות החיצונים, שזהו בחינת 'ונפיק' - כשזוכים אז למצוא את השם יתברך, אז דיקא השם יתברך חופף על ישראל בקדושה גבוה מאד בבחינת 'עניי כבוד', בבחינת 'סוכה' שהוא קדושה גבוה מאד, בחינת 'אמא דמסככא על בנין', שאזת הבחינה חופפת וסוככת על האדם אז דיקא כשהוא בבחינת ונפיק לשמרו ולהצילו לבל יפל שם חס ושלום, ועוזרת אותו שיוכל להכניע שם הסטרא אחרא ולברר משם דיקא את הקדשה. (ליקוטי הלכות, הלכות ראש השנה ד, ז)

נטילת לולב - להחזיק כל חייו במלחמה

זה בחינת ד' מינים שנטולין בסוכות. ואיתא בוהר הקדוש "מאן נצח, מאן דאחיד מאנא קרבא בידוהי". ולכאורה אינו מובן כלל מה זאת השאלה 'מאן נצח', הלא בכל המלחמות רואין מאן נצח - מי שכבש המלחמה והכניע והפיל והרג את שונאו שנלחם עמו, ואיך שייך לשאול 'מאן נצח'. וגם התשובה 'מאן דנקיט מאנא קרבא בידוהי', הלא אדרבא בכל המלחמות זה סימן שלא נצח עדיין המלחמה, מאחר שצריך לאחוז עוד הכלי המלחמה בידיו, כי מי שמנצח המלחמה לגמרי אינו אוהז עוד כלי המלחמה בידיו.

אך באמת מלחמת עמלק הוא מלחמה ארוכה מאד מאד, ועקר הכניעתו הוא 'התחזקות', שבכל מה שעובר על האדם כל ימי חייו, יהיה חזק מאד לבל יפול משום דבר וכו'. נמצא שבענין מלחמה זאת שיש לכל אדם עם יצרו שהוא בחינת מלחמת עמלק, כל נצחון המלחמה הוא כשהוא חזק בדעתו בכח הצדיק לאחוז את עצמו ולעמוד בקשרי המלחמה בכל מה שיעבור עליו, כי כל זמן שהאדם אינו מייאש את עצמו ומחזק את עצמו להתחיל בכל פעם מחדש וכו' ועוסק עדיין במלחמה זאת, הוא נקרא נוצח את המלחמה. כי באמת לה' המלחמה, כי אי אפשר להאדם בעצמו לנצח, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו', וכמו שכתוב מלחמה לה' בעמלק מדר דר וכו'. רק שהאדם חייב לחזק את עצמו ולעורר את עצמו בכל פעם מחדש לבל להיות נסוג אחור ממלחמה הזאת ולבלי לייאש את עצמו בשום אופן וכו'.

ועתה מובן דברי הוזהר הקדוש הנ"ל "מאן נצח מאן דאחיד מאנא קרבא בידוהי", כי בודאי במלחמה זאת אין רואין בחוש עדיין מאן נצח, בפרט באריכות הגלות הזה, שעדיין הבית המקדש חרב וכל אחד עובר עליו מה שעובר, אך בכלל ישראל בודאי כבר נצחו המלחמה, מאחר שאחוזי המאני קרבא בידוהי, שהם הלובב ומיניו. כי מאחר שישראל עוסקין עדיין במלחמה הזאת ואחוזין מאנא קרבא בידוהי, שהם הד' מינים שמתפללין בהם וגומרין עליהם את ההלל, בודאי כבר נצחו המלחמה, כי במלחמה זאת זה עקר נצחון המלחמה, כשאחוזין את עצמו ואחוזים מאנא קרבא בידוהי כו', וכמו שכתב אדמו"ר ז"ל על פסוק "בשוא גלוי אתה תשבחם", שכל זמן שהאדם מחזק את עצמו בתפלה וצעקה לה' יתברך הוא בכלל נוצח את המלחמה, שעל זה מרמז הד' מינים שאחוזים בידים בסוכות אחר ראש השנה ויום כפור וכו'. (שם, הלכות שבת הלכה ז, נד)

הושענא רבא - תיקון הרשעים בשלמות

ועל כן עוסקין בהושענא רבא הרבה עם הערבי נחל' שנטולין אותם לבדם והובטין אותם, כי הערבי נחל' מרמזים על הרשעים שמחזירים הצדיק בתשובה, שעל ידי זה עיקר המשכת התורה כנ"ל. על כן עכשיו קודם שמיני עצרת, אז נגמר תקון הערבי נחל' שהם תקון אלו הנפשות של הרשעים.

ועל כן נטולין אותם לבדם. זה רמז שעד עכשיו לא נתתקנו אלו הרשעים כי אם בעת שהיו קשורים עם הצדיק, אבל באמת עכשיו הצדיק מתקן אותם כל כך עד שאפילו כשמתלקט מהם, יהיה להם כח בעצמן לעבוד את ה' ולהמשיך תורה בעצמן שזהו עקר התיקון שלהם. כי האדם הוא בעל בחירה, ובודאי יש כח ביד הצדיק לבטל הבחירה מהאדם ולהחזירו בתשובה, אבל אין לו תקון מלא שמיני עושה תשובה בשבירתו. ועיקר התקון שהצדיק כמאגר עמו כל כך בדרכים נפלאים עד שזוכה להסות לכבו אליו יתברך עד ששב מעצמו לה' יתברך.

איחוד הדרכים בעבודת ה'

אנו חניכי עולם התורה הליטאי המפואר. גדלנו כל ימינו על ברכי הגמרא, ההתמדה, הלומדות, ביור ההלכה, דקדוק ההלכה, והמוסר. למדנו והתעלנו, אולי אפילו זכינו במידה מסוימת לכתרה של תורה. אבל - משהו היה חסר לנו כל השנים. משהוא חסר בלב, בחיבור, בנושמה של הדברים. אנסה לבאר את העניין מנקודת מבט מסוימת ומעניינת.

אפשר לסכם, כי הציבור שומר המצוות כיום, עובד את ה' ע"י המישה בחינות, אבל - הם מחולקים ומפוזרים בין החוגים השונים. כל חוג אימץ לעצמו ערך [או שנים] מביניהם, ואת השאר הניח. ונסה למנות אותם מלמעלה ללמטה בשיעור קומת האדם.

- 1 - המוח - לימוד התורה בעיון.
- 2 - לאסוקי שמענתא אליבא דהלכתא. דהיינו להוציא הלכה למעשה מתוך עיון הסוגיא.
- 3 - הלב הבורע לעבודתו.
- 4 - חיי המעשה, כולל הערך של "נתנה מיגיע כפיו" והערך של "ארץ ישראל".

5 - והעולה על כולנה - הציפיה לביאת המשיח. אבל כאמור, הבעיה הגדולה היא, שכל חוג אימץ לעצמו בחינה אחת מתוכם, ולא הקפידו על חיבור כולל של כל הבחינות כולם. והנה לכאורה, אל לנו להתלונן על מצב זה, שהרי לכאורה האדם היחיד שאיחד בתוכו את כל הבחינות, היה - "אדם הראשון", שהוא כלל בתוכו כל העניינים, ומאז שהוא חטא ותפקידו התחלק בין שישם ריבוא ישראל, אז כל שטט בכלל וכל יהודי בפרט, לקח לו בחינה אחת, ואי אפשר לאדם אחד לכלול הכל [מבבואר בספה"ק, וכעת קשה לי לציין מקורות].

אמנם, יש לציין לדברי ה"מכתב מאליהו" (ח"ד עמוד 921), שמבאר כיצד מחלף זה קשור להימצאותם של עם ישראל בחוץ לארץ בארצות הגולה, ולכן באמת בשלש מאות השנים האחרונות, נסדו בארצות הגולה, דרכים שונות בעבודת ה', ובכל מדינה עבדו את הש"ת בעיקר באופן אחד בלבד. ולפי זה כעת, כאשר מתקרב זמן הגאולה, והתקבצו מארץ ישראל מכל ארצות הגולה יחד, הגיע הזמן ליצור איחוד בין השיטות השונות בעבודת ה', כחלק מהתגבשות כלל ישראל להויה כוללת אחת.

וכן גם עולה מדברי הנביא (ביחזקאל פרק לו), שחלק מהההלך של הגאולה כולל חיבור של כל חלקי וסוגי, והכוונה מן הסתם לכל חלקי וסוגי דרכי העבודה של עם ישראל.

ואם נתבונן, נמצא דבר פלא, שאכן דרכו של מוהר"ן כוללת ומאחדת בתוכה את כל תמישת הערכים הללו:

- 1. **הלמונות והתמדה הליטאית עליהם חוננו.** וכמובא בליקוטי מוהר"ן סי' ס"ב שמצוה גדולה לחדד השכל, ובסי' ק"א ממואר שצריך ללמוד בעיון גדול.
- 2. **לאסוקי שמענתא אליבא דהלכתא.** אשר אמנם בציבור הליטאי זה שנו במחלוקת בין דרך הגר"ח ודרך החזו"א האם ראוי ללמוד באופן זה [ואכמ"ל], אבל רבינו ז"ל דיבר הרבה על ללמוד להלכה [כמבואר בליקוטי"מ סי' ח' וסי' ס"ב בשיחות הר"ן אות ז' ועוד הרבה].
- 3. **עבודת הלב של ברסלב.** שזה כולל: התבודדות, הליכה לציוני הצדיקים, תפילה במתנות והתלהבות ומתיקות, להבין בכל דבר בתורה ובעולם משמעות פנימית, לחיות את הקב"ה בחיי היום יום כל הזמן, להתרכז בנקודות הטובות שבכל יהודי ולא להיפך ח"ו, לטבול במקוה ולשמוך ברי"ק, לעבוד את ה' בנקודה הפנימית ולא בחיצונית של כסף וכבוד.

4. **ענין קדושה וחשיבות ארץ ישראל** אשר אצל החרדים אין מדברים מזה כמעט, אכן אצל רבינו ז"ל יש הרבה והרבה דיבורים על זה.

5. **ההתכוננות לקראת המשיח,** אשר היום הפך אצל אחרים לכמין סיסמה פוליטית וכו', אבל רבינו ז"ל הרבה לדבר על זה מתוך נקודה פנימית של תיקון עצמי.

כי במבט מחודש, באמת כל חמשת הבחינות הללו אינן סותרות זו לזו כלל, אלא אדרבה, משלימות זה את זה באופן נפלא עד מאוד, ויוצרים קומה שלמה של עבודת ה' איתנה, עקבית, עשירה, ומתברת. [אי אפשר לכתוב מושלמת כי זה יהיה רק בביאת המשיח וכו'].

ומקבלין דין מן דין

תורת מוהר"ן ותורת המוסר

כ"ו מנחם אב, תשע"ה.
לכבוד קוראי העלון שלום וברכה.
הנני יהודי המוגדר כאברך ליטאי, שזמיתי להתקרב ברחמי ה' אל דרכו הקדושה של ר' נחמן זיע"א.
רצייתי לכתוב מתוך חוויה אישית, אודות השקפה מיוחדת בנושא "ברסלב" כלפי הציבור הליטאי, מה שנראה לי לענ"ד.
ואין הדברים מופנים כלפי אברכים ליטאים, שמרגישים התעלות מתמדת בעבודת ה', הכוללת בתוכה: לימוד התורה, ידיעתה, והבנתה. עבודת המידות בכללותה, ודאת ה' ואהבת ה', ע"פ מה שקבלו מרבותיהם בישיבות הקדושות שלמדו מצעירותם, על פי דרך הלימוד המקובלת בישיבות הליטאיות, ועל פי לימוד המוסר המקובלת מר' ישראל סלנטר זיע"א, ומרגישים שממשיכים להתעלות יותר ויותר גם בזמן התבגרותם כהורים לילדים, וכן הלאה. ומרגישים מרחוק שאין להם "חסימה" להגיע אל מה ששאפו מצעירותם.

אלא רצייתי לפנות דווקא אל אלו האברכים שהרגישו התעלות רוחנית בישיבות הנ"ל, על דרך הנ"ל, אבל מרגישים שבמשך זמן החיים, שעוברים להיות נשואים, והורים לילדים, מרגישים מחמת המצב שלהם, קשיים בקיום השאיפות ששאפו בצעירותם, עד שמרגישים כמו "מוחסום", הן בלימוד התורה, כולל התמדתה, ידיעת התורה, והעמקתה, והן בעבודת המידות, ובפרט מדות כעס, גאווה, ורדיפת הכבוד, שבא יותר למעשה אצל הורים לילדים ומתבגרים, וממילא מתנהגים בצורה של "בינוניות" בחיים התורניים. כמו ששמעתי מאחד מגדולי המשגיחים, שמצוי דבר זה אצל אברכים, מחמת צורת החיים של אברך השונה מבחור, וד"ל.

לאותם אברכים רצייתי לפנות ולכתוב. שנראה לי, שהם חושבים שהצדק עמיהם [אם במחשבה מפורשת או בתת הכרה], כי נראה להם, שאין להם מה לעשות כדי שהמחסום הנ"ל יסור - והשאיפות יתקיימו. אבל נראה לי, שכל זאת נובע מחוסר ידיעה והבנה על המושג של "ברסלב".

נראה, שהם חושבים ש'ברסלב' זה עוד חסידות, רק עם יותר פרסום ועוצמה ומיוחדות. וממילא ברסלב לא נוגע לאברך ליטאי; כמו שבדרך כלל אין הוה אמינא לאחד שגדל בחינוך ליטאי, והרגיש את הטעם הטוב שבו, להיפך להיות חסיד [וכן להיפך]. אבל באמת זהו חוסר ידיעה בעניין "ברסלב". כי 'ברסלב' זהו דרך התקרבות מיוחדת להקב"ה שמתאימה לכל יהודי בכל מצב ובכל זמן ובכל מקום.

ובמה שנוגע לענייננו. הדרך הזו מתאימה לאותו אברך ליטאי, עם המלבש הליטאי, עם אותם השקפות, עם אותו דרך מחשבה כפי שלמדו ורכש בישיבות הליטאיות, עם אותן מעלות מיוחדות שרכש לעצמו, ורוצה להתעלות עממן הלאה והלאה. בתוך אותו דרך קדושה של רבותינו הליטאים - מתאים להכניס בתוך זה דרכו הקדושה של ר' נחמן זיע"א. ואין בזה סתירה כלל. אלא שכמובן כשיבין את הדרך הקדושה של ר' נחמן זיע"א יבין בצורה פנימית יותר את כל מה שהתנהג עד עכשיו ומה שרוצה להמשיך בהמשך.

ולא רק זה, אלא שעל ידי זה יתחדש בשאיפותיו הקדושות להתעלות יותר ויותר. לא רק כשאיפותיו בימי צעירותו, אלא הרבה יותר, כי המושגים של רצונות ושאיפות מעמיקות ומתרחבות בראותו את דרכו הנפלאה של ר' נחמן זיע"א, בעיקר ע"י הלימוד בספריו הקדושים.

החיות בברכה מרובה לעורכי העלון, ולקוראים הנכבדים.
א.ק. קרית ספר

***

סיקור נרחב מהכינוס המרכזי

על המסירות נפש שהייתה נדרשת בדורות קודמים לנוכח רדיפת הדת ברוסיה, ואיך שהיום ב"ה כאשר דרא ואנשים זוכים לעשות ג"כ מסירות נפש לחיפוש האמת, והציבור יצא מחוזק מאוד לנוכח הדברים.

לאחר מכן, התקיים 'פאנל' מיוחד, בו השתתפו שלשה אברכים חשובים ותלמידי חכמים: הרב אהרן חשין - חסיד ברסלב מלידה, ועמו הרב שלמה בן שושן והרב אברהם יצחק קלצקי - שהתחנכו בישיבות הקדושות, והתקרבו לדרכו של מוהר"ן. על השולחן עלו השאלות והספיקות המעסיקות בדרך כלל את האברך הליטאי: אודות הנטייה לראש השנה, ההתנהגות בדרך לשם, ובצינון הקדוש, כשכל אחד מהמשתתפים תורם את חלקו בליבון וביורו הדברים, עד להבהרתם כראוי, באופן המקבל על הלב ועל הדעת. לאורך הפאנל ולאחריו ניכרה שביעות רצונם של המשתתפים, והתועלת המרובה שהייתה להם מהדברים.

לסיום, נאמרו דברי נעילה ע"י הרה"ג ר' שמואל חרוזינסקי, מחשובי האברכים בקרית ספר, וחתנו של אחד מגדולי רבני העיר הידועים. כשהוא מספר את סיפורו האישי, כיצד דווקא מתוך חיפוש כיצד להתקדם בלימוד עומק התורה, והשגת דרגות בעבודת ה' - הגיע לתורתו ולדרכו של מוהר"ן, וכיצד הדברים שינו את חייו מקצה לקצה.

בסיום הכינוס שארך כמה שעות, קשה היה להיפרד מהמקום ומהחברים החדשים. הרושם היה חזק, מעורר, מחזק, מעודד, ומשמח. והמשתתפים כולם הודו - תרתי משמע - מקרב לב, על הכינוס הראשון מסוגו שהיה כל כך נצרך וכל כך תועלתני, והזמינו כמובן את הכינוס הבא.

תקוותינו שאכן נוכל לקיים עוד כנסים כאלו, הן לציבור הגברים, והן לציבור הנשים, להגדיל תורה ולהאדירה, לחזק לבבות מבקשי ה', ולהאיר בהם אור של אמת ושל גאולה, כיצד להתקרב להש"ת ולעבדו באמת ובטוב לבב, ויהי נועם ה' אלוהינו.

גב. מטבע הדברים, לא ניתן להציג תמונות מהכינוס. אבל בס"ד ניתן לקבל את ההקלטה של הכינוס, מחולק לרצועות. המעוניינים יפנו למערכת.

כשהוא שור כדרכו, דברי חיזוק משולבים בהומור חד, שהעלה יותר מחיך על פני המשתתפים ובד בבד שאב אותם לעולם אחר, טוב יותר מהמקובל, ונעים יותר מהמוכר.

דברי פתיחה נאמרו ע"י הרב ישראל מאיר גלינסקי, שהביא את הפסוק "והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דבר ה'", ואת קושיית הרב מפוניבז' כיצד נמנה רעב זה - שהוא חיובי לכאורה - באותה רשימה של תשעת הרעבונות האחרים, שהיו כולם שלילים, ואת תירוצו שאכן גם בזה יש חסרון, כי כאשר רעבים, אוכלים מכל הבא ליד בלי לבדוק אם זה לא בריא או מקולקל וכיו"ב.

לאור זאת הוא באר את המצב כיום בעולם, כאשר הרעב והצימאון הפנימי אכן שולט בכיפה, והנפש היהודית מחפשת את שלה, ואינה מניחה את הרדידות והיבשות שהייתה אפשרית עד לא מזמן. רעב זה לצערנו אכן גורם לרבים לנסות את סיפוקם במים רעים ומרים שהעולם מציע, אך מנגד, גורם לרבים למצוא דווקא את הטוב האמת, ואת הפנימיות המתוקה והמאירה, המרווה והמשביעה. ומכאן הנהירה הגדולה הקיימת בציבור בשנים האחרונות לפנימיות עבודת ה', כשחלקם מגדול מוצא זאת בתורת החסידות בכלל, ובתורת מוהר"ן בפרט.

אחד מהרגעים המרגשים היה כאשר נכנס לאולם אחד מגדולי וקני המשפיעים בברסלב, הרה"ח ר' נתן ליברמנט שליט"א, תלמיד חכם עצום, ועובד ה' מופלג - שבעצמו גדל והתחנך בישיבות הליטאיות, ולאחר מכן היה שותף לקירובם של קבוצה גדולה מישיבת פוניבז' שהתקרבו לפני כארבעים שנה (ורובם משמשים כיום משפיעים בעלי שיעור קומה בברסלב). ר' נתן למרות שכבר נמנע מזה תקופה ארוכה לצאת לשיעורים ושיחות בשל חולשתו הרבה - כששמע על הבקשה לבא לחזק בחורים ואברכים חניכי הישיבות, התרגש מאוד והחליט כי יתאמן במיוחד לבא ולדבר.

ואכן, הנוכחים זכו לשמוע דיבורים מתוקים מדבש ונפת צופים, כשהוא מבאר בטוב טעם ודעת מהי ההכנה לראש השנה, ומה עניינו של התקרבות לצדיקים והביטול לדבריהם, וכיצד זה פועל על נפש האדם לזכות לדברים שבעצמו לא היה יכול לזכות בשום אופן. עניו דמעו כשסיפר בהתרגשות

בגליון הקודם, הופיעה הודעה אודות כינוס מרכזי לחניכי הישיבות העוסקים בתורת מוהר"ן, שיתקיים כהכנה לראש השנה, במודיעין עילית.

ואכן, ההודעה - שמסביבות מובנות לא יכלה הייתה להתפרסם ברמה ציבורית נאותה - עברה מפה לאוזן, ובהגיע הזמן המועד, ביום ראשון בערב, התקבצו ובאו בחורי חמד ואברכים יקרים מכלל ריכוזי הציבור החרדי; מירושלים, בני ברק, בית שמש, ביתר, אלעד ועוד, וממובן, מתוככי מודיעין עילית - אל האולם בו התקיים הכינוס, והמקום התמלא מפה לפה.

השולחנות היו ערוכים בכיבוד עשיר, כיאה למעמד נכבד זה, והדקות הראשונות הוקדשו לפגישה והיכרות בין המשתתפים. ואכן, הפגישה הייתה מפתיעה ומרגשת, והשמחה וההתרגשות מלאו את החלל. כאשר כל אחד מהבאים שמח לפגוש אחים ורעים השותפים אתו לדעה ולדרך, לא אחד, ולא שניים, אלא עשרות רבות של בני תורה, שחברו כולם באותה חבירה נעימה.

כל אחד מהנוכחים עבר את המסלול שלו בדרך להיכרות עם תורתו ודרכו של מוהר"ן, והתחושה שתמיד ליוותה אותו הוא הבדידות, כביכול הוא היחיד שעושה את הצעד הזה. עובדה שהופכת את הבחירה לקשה וכבדה. אך כאשר בבת אחת מגלים ציבור גדול כל כך ואיכותי, מפארי הישיבות והכוללים, שכולם עשו את אותו צעד - ההקלה והשמחה ממלאים את הלב על גדותיו, והמשא הגדול הופך לנעים וקל.

לכתחילה, זו הייתה ועודנה מסרת הגליון הנוכחי - ליצור כמה משותפת לכל החולכים בדרך זו, ובכך להפוך מיחיד החולך בדרך-לא-דרך, לציבור העושה את דרכו בדרך כבושה ומסודרת. ואם טובים השניים כון האחד, והחוט המשולש לא במהרה ינתק, קל וחומר הדברים כאשר מדובר בשני מאות או שלשה ויותר. ואכן, מאות מנויים וקוראים מזדמנים העידו על התועלת העצומה שהייתה להם מזה. אך עם כל זה - אינו דומה שמיעה לראייה, ואינו דומה קריאת עלון מתוך אמונה שישנם שותפים לדעה - לראייתם בפועל בעיני בשר. וזה החידוש שהיה כאן.

***

את המעמד הנחה - בחן ובנעימות - הרב צבי אריה אדלר מבית שמש.

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

>>> המשך מעמוד א'

חולין, אך, באותה שורה מובאר, שאם כן מדברים - אז בסוכה. כי זהו המקום לגלות, שאין שום תחום שהוא מחוץ לקדושה, ואין שום זמן שאדם חי את עצמו, אלא בכל רגע ובכל עניין - אנו חיים בחיבור גמור עם הש"ת.

משום כך, לאחר שבראש השנה המלכנו את הש"ת במחוננו, וביום כיפור הכנסנו את הש"ת בלבבנו - כעת הזמן להקיף את כל חיינו עם הדעת הזו. וזאת ע"י הסוכה והלולב גם יחד. בנטילת לולב, אנו נוטלים את הדעת של הסוכה, ומנענעים אותה מכיוון הלב לכל צד, כדי להמשיך את הדעת לכל הקצוות (כמובאר בכוננות האר"ז"ל).

את הדעת הזאת, אנו מוכרחים לקבל מצדיקים, ולכן באים אלינו שבעת האושפיזין, שהם שבעת

רועי ישראל, כדי להאיר בנו את הדעת הזאת. ולכן גם בלולב יש שבעה מינים (לולב, אתרוג, ג' הדסים ובי' ערבות) - כנגד שבעת האושפיזין-הרועים.

זמן שמחתנו

ואין הכוונה בכל זה דווקא לדרגות גבוהות של דבקות. אדרבה, כל מהותו של עניין, לגלות איך החיים הפשוטים, האכילה הפשוטה, והשינה הפשוטה, וכל שאר הדברים - אם הם נעשים על פי התורה, ומתוך אמונה שזה רצון ה' - הש"ת נמצא בזה, ואפשר להיות מחובר וקשור אליו בתוך הדבר הזה בעצמו. ואז אפשר להתקדם בזה עוד מדרגה לדרגה, להבין יותר ויותר איך כל פרט ועניין הוא עבודת ה', עד שזוכים לדרגות גבוהות גם כן.

וזהו השמחה הגדולה. אין זו אווירה שונה מהימים

הנוראים, אדרבה - זו היא התוצאה שלהם. כעת אנו מגלים את היכולת לחיות את חיינו, הפשוטים ביותר, בחיבור ונשיקה עמו יתברך, וחיים שכאלו, הם הם החיים הטובים הנעימים המתוקים והשמחים. ולכן, דווקא בסוכות הוא הזמן בו אומרים הלל השלם בכל יום ויום, כי חיים שכאלו, הם חיים של הלל שמחה ויהודיה.

ובכדי לגלות את הייחודיות שלנו, עם ישראל, שבאמת רק אנו ראוים ומוכנים לזה, ואין לגוי שייכות כלל וכלל לחיים כאלו, מבקש הש"ת מאתנו לעבד עמו עוד יום אחד, שהוא שמחת תורה, ולעשות סעודה פרטית ובלעדית בינו ובינינו, ואז נעשה הייחוד העליון והמושלם של חודש תשרי, ובוה אנו יוצאים לשנה חדשה, טובה ומתוקה, ולחיים טובים ולשלום.

הזדמנות מיוחדת

לאחר תרומה מיוחדת שקבלנו מגיבוי בעילום שם ישנה אפשרות לכל החפץ לקבל את העלון בדואר ללא תשלום המעוניין יפנה למס' טל. 0527149713 נא להעביר לחברים ולמכרים

הודעה משמחת:

בתרומה של 50 ש"ח ניתן להקדיש מדור, לרגל שמחה, או לישועה, או לע"נ יקירכם וכיו"ב.

אורח נכנס לבעל הבית

"מה היקף המשרה שלך ומה כתוב בתלוש".

"תגיד", הוא מתעניין, "ספרי לי קצת על עצמך; מאין פרנסתך? מאין באות החיות והשמחה וההתחדשות שלך? מה נותן לך סיבה לקום בבוקר? כשהחיים גומרים אותך לגמרי ואת מרגישה כזאת אומללה, כמו איזו חיפושית הפוכה על הגב, ואת לא סובלת אף אחד ואף אחד לא סובל אותך.. מה מחזק אותך? מאיפה את חיה באותו זמן? יש לך דיבורים שנכנסים אליך פנימה, יש לך דרך שלוקחת אותך אל עצמך?"

משיב בעל הבית לאורח את התשובה שהיא של כלנו בהתחלה: "אין לי פרנסה קבועה בבית, רק מחיית מן העולם".
"תראה, אין לי משהו קבוע. יש ימים כאלה וימים כאלה. אני קמה בבוקר ולא יודעת מי אחראי בעצם על מה שעובר עליי. יש יום שהוא טוב, יש יום שהוא רע. יש יום שאני עייפה, יש יום שאני רעננה. לא יודעת אם זה קשור למתי הלכתי לישון או למה זה קשור, אולי לברזל, אולי ל-B21, אולי זה הורמונים.. לא יודעת. ואם חברה קראה לי לבוא איתה, אז נהיה לי טיפה מרץ. ואם אני שומעת שהיא הלכה עם חברה אחרת וזו לא קראה לי לבוא איתה, אז אני נופלת ברוח.. מחיית מן העולם. אני צור מאוד נסחף ומושפע מן העולם. זה מה שאני".

"ישאל לו: מה אתה לומד?" - מה את לומדת מזה? זה נורמלי שאת ככה נגרדת ונסחבת? מה, אין לך רצונות? את לא רוצה שהחיים שלך יקבלו את הגיון היותר פנימי? מעבר לכל הדברים החיצוניים, יש נקודה מאוד פנימית של מחייה ושמוחה, שמכוסה בהמון שכבות שצריך לקלף. לא היית רוצה לדעת איך להתקדם עם זה ולהיות יותר מאושרת, ואיך לגרום אושר לאלה שסביבך?"

נשלחת לעולם כדי להתקדם בו ואת מרגישה את זה. את רוצה משהו, את אפילו לא יודעת להגיד מה. מה שאת רוצה לא להרגיש את הקיום שלך. לבוא פנימה, כל פעם יותר. ללמוד לעבור דרך המוקמות שאת מרגישה לא טוב, להבין למה הם ככה ולהתקדם איתם עד שרעך יתפך לטוב והכישלונות לא של הצלחה.

האם יש לך איזו שאיפה לקחת אחריות על החיים שלך, להוריד את השלט 'נגד' ולהתחיל להבין את המענה הזה, להכיר את הכפתורים, ללמוד מה מדליק ומה מכבה, איפה החגה ואיך מנוטים?..

דבר מעלה שבקדושה

אורח זה דיבור של צדיקים, דיבור כזה שבא לנו מבחוץ ומתחיל להתחבר אלינו. וכל מי מרגיש שזה מתחבר אלינו, מתחיל להשתוקק ולהתגעגע ולרצות משהו מעבר.

"והיו משיחים יחד עד שנכנסו בתוך שיחת דברים היוצאים מן הלב, והתחיל הבעל הבית להשתוקק ולהתגעגע מאוד איך משיגים ומגיעים לאיזה דבר מעלה שבקדושה".

אנחנו צריכות להבין ולהפנים עמוק לתוכנו, שלקדוש ברוך הוא אין דבר יותר יקר מאשר שיפתח לי הלב. זה הכי חשוב. להגיד תהילים זה מאוד חשוב, לקחת על עצמנו שעה של שמירת הלשון זה מאוד חשוב, וכן הלאה, כל העשיות החיצוניות. אבל מעבר לכל הדברים החיצוניים, יש נקודה מאוד פנימית שמכונה להתעורר.

זה נקרא להתגעגע "איך מגיעים לאיזה דבר מעלה שבקדושה". איך הפנימיות הקדושה שלי מתחילה להתגלות, ופתאום קורה משהו טוב, פתאום אני נהיית טובה, פתאום השמים נפתחים.

כדרך בני אדם

"אמר לו האורח: אני אלמד עמך. ותמה הבעל הבית והתחיל לחשוב אולי אינו בן אדם כלל, אך חזר וראה שהוא מדבר עמו כדרך בני אדם. אך תכף נתחזק האמונה אצלו להאמין בו".

מה מביא את בעל הבית פתאום למחשבה שאולי האורח הוא לא בנאדם? הרי סך הכול הוא נכנס אליו כמו אורח והוא היה נראה כמו אורח, לא ציור עם קרניים ולא מלאך עם כנפיים. אז למה בעל הבית מתחיל לחשוב שגמא

כל כך הרבה זמנים במסע החיים שלנו אנחנו מתהלכות בעולם כמו איכר עמל שלא מכיר עוד משהו חוץ מהבקתה שלו והפרה שלו והתנובה שלה. לפחות, כשמגיעים זמנים של אור ושל הארה מלמעלה, זמנים שנפתח בהם צוהר למשהו אחר, חדש, שונה, גבוה, חי ובעל משמעות, שנשים לב אליהם, ניידך אותם, ניתן להם להיכנס פנימה.

הימים האלה פותחים לנו חלון חדש ומכניסים דרכו דיבורים עמוקים שקודם לא היו. רבי נחמן מברסלב מספר סיפור שמתאר את הבשורה האתה כמו אורח שנכנס פתאום הביתה, שואל שאלות שעוד אף פעם לא חשבנו לשאול את עצמנו, מביא דרישת שלום מעולם אחר..

סיפור שיש בו הרבה מאוד מיסטיקה ומסתורין, כל מיני ציפויי אותיות ולבושים מגן עדן העליון ומגן עדן התחתון... אבל יש בו גם הרבה מאוד דיבורים שאנחנו מאוד יכולות להבין עד כמה הם קשורים אלינו.

אורח נכנס ל בעל הבית

הנה הסיפור (בדילוג):... אורח נכנס לבעל הבית ושאל לבעל הבית: מאין פרנסתך? והשיב לו: אין לי פרנסה קבועה בביתי רק מחיית מן העולם. ושאל לו: מה אתה לומד? והשיב לו: והיו משיחים יחד עד שנכנסו בתוך שיחת דברים היוצאים מן הלב, והתחיל הבעל הבית להשתוקק ולהתגעגע מאוד איך משיגים ומגיעים לאיזה דבר מעלה שבקדושה. אמר לו האורח: אני אלמד עמך. ותמה הבעל הבית והתחיל לחשוב אולי אינו בן אדם כלל, אך חזר וראה שהוא מדבר עמו כדרך בני אדם. אך תכף נתחזק האמונה אצלו להאמין בו. והתחיל תכף לקרוא רבי.

...ויצא עמו מן הפתח. ואוי תכף חטף אותו והתחיל לפרוח עמו, והיה קר לו. ולקח מלבוש ונתן לו, ואמר לו: קח זה המלבוש וייטב לך ויהיה לך אכילה ושתיה וכל טוב ותשב בביתך. ופרח עמו. בתוך כך הסתכל והנה הוא בביתו. ולא היה מאמין בעצמו שהוא בביתו, אך הסתכל והנה הוא מדבר עם בני אדם ואוכל ושותה כדרך העולם. בתוך כך חזר והסתכל והנה הוא פורח כבתחילה, חזר והסתכל והנה הוא בביתו, חזר והסתכל והנה הוא פורח, וכן היה מתנהג זמן רב.

...בתוך כך הסתכל מן החלון וראה את האורח הנ"ל. והתחיל לבקש אותו מאוד שיבוא אצלו, ואמר לו: אין לי פנאי כי אני הולך אצלך. אמר לו: זה בעצמו נפלאות בעיניי, הרי אני בא ומה זה שאתם הולכים אצלי? השיב לו: בשעה שנתרצית לילך עמי ללוות אותי מן הפתח, או לקחתי מנך הנשמה ונתתי לה לבוש מן הגן-עדן התחתון והנפש רוח נשאר אצלך. ועל כן כשאתה מדבק מחשבתך לשם - אתה שם ואתה ממשך הארה ממנו אליך, וכשאתה חוזר לכאן - אתה כאן.

ואיני יודע מאיפה עולם הוא, מעולם טוב הוא בוודאי, ועדיין לא נגמר ולא נסתים. עד כאן.

מאין פרנסתך?

לב הסיפור הוא הרגע הזה, שבו אורח שנכנס לבעל הבית.

בעל-הבית אצל עם ישראל, ובפרט בזמן שהסיפור הזה סופר, זה 'פְּעֻלַּת' אדם פשוט שמותעסק בעיקר בעניינים של הבית. הוא לא לומד תורה, הוא לא תלמיד חכם, הוא לא רב או דיין והוא גם לא עוסק בצרכי ציבור; הוא בעל בית פשוט. יש לו ברפת את הפרה ואת הגלגלה, יש לו באורוח את הסוס, ואם הוא בעל אמצעים, יש לו גם חלקת יער או פונדק דרכים מניב.

זה מה שיש לו פחות או יותר. וגם זה מה שיש לכלנו בהתחלה. בהתחלה אני בעל הבית. אני כבר יודעת איך לעשות ספוגנה ואיך לעשות כלים.. ואני יושבת כמוהו בבית. טבעיה בתוך השגרה עד צוואר. יש לו את הקשיים והכאבים, החיים שלו לא מסודרים, הוא לא מרגיש את הסיפוק שהוא היה רוצה להרגיש, אבל איך אומר? 'סוּחָבִים'...

עד שנכנס אורח שהוא מחוץ למציאות שלי. הארה, עזרה, ד"ש ממוקם אחר, גבוה יותר, התחברות של השם לנשמה שלי, שליח שנכנס עד לעמקי הבעלבתיות השגרתית שלי ושואל: "מאין פרנסתך?"
כשהאורח שואל את בעל הבית: "מאין פרנסתך?" הוא לא מתכוון לשאול:

אינו בנאדם?

בגלל שהוא לא אמר שום דבר. הוא ראה שפתאום מתפתחה פה שיחה טובה ופנימית, וחשב לעצמו: "וואו, הייתי רוצה להגיע למקום הזה יותר. הייתי רוצה לפגוש את עצמי. הייתי רוצה להתקרב לעומק הזה. הייתי רוצה שזה יקרה לי". הוא רק התחיל להשתוקק ולהתגעגע ועוד לא אמר על זה שום דבר בחוץ, וכבר האורח אומר לו: "אני אלמד אתך". זה הבחיל אותו: "מה, הוא מרגיש מה אני מרגיש? מי יודע, אולי הוא לא בנאדם כלל?" אבל הוא חזר וראה שהוא מדבר אתו "כדרך בני אדם".

כדרך בני אדם זה במקום שלי. בגודל שלי. באופן אפשרי, זמין, מעשי. לא דרוגת של מלאכים - "כדרך בני אדם" אנושיים וקטנים כמוני. גם לנו יכול לקרות מה שקורה לבעל הבית בהמשך, שפתאום נפרח.

לפרוח

"ואוי תכף חטף אותו והתחיל לפרוח עמו, והיה קר לו. ולקח מלבוש ונתן לו, ואמר לו: קח זה המלבוש וייטב לך ויהיה לך אכילה ושתיה וכל טוב ותשב בביתך. ופרח עמו. בתוך כך הסתכל והנה הוא בביתו. ולא היה מאמין בעצמו שהוא בביתו, אך הסתכל והנה הוא מדבר עם בני אדם ואוכל ושותה כדרך העולם. בתוך כך חזר והסתכל והנה הוא פורח כבתחילה, חזר והסתכל והנה הוא בביתו, חזר והסתכל והנה הוא פורח, וכן היה מתנהג זמן רב".

יש עומק של התחדשות שאנחנו צריכות ממש להסכים אליו. ואני מרגישה על עצמי, ואולי גם אתן מרגישות, שהדיבורים האלה הם כמעט מדי גבוהים בשבילי.

הרי רק יצא יום כיפור וישר עשינו את הרשימות של הצרכנייה, להיערך לשבועיים הבאים ולזמננו למינימום את הריצות למולת. שיחה בבית את הבסיס.. והסוכה.. והמינים.. והבישולים והחופש של הילדים והחץ והעומס.. איפה נשאר מקום לדבר הזה שנקרא התחדשות ושינוי, ובכלל, רגע, במה אני צריכה להתחדש? כן, נכון, בגדים לחג, אבל זה כבר קנינו, לא? אז מה עוד צריך? על מה אנחנו בעצם מדברים? איזו פנימית שלא הייתה בו קודם האורח מכניס לבעל הבית?

מה זה לפרוח?

במשל אולי הוא באמת עלה איתו לעולמות עליונים ויד. במשל אצלי לפרוח זה כפשוטו. לפרוח כמו פרח. מתי פעם אחרונה פרחת? זה לא קורה לי כל יום. אבל הדיבור של האורח עשה לי כל כך טוב ונוגע בלב שפתאום התחלתי לפרוח. פתאום נהייתי שמחה.

משמעות נוספת היא - לפרוח למחשבות חדשות לגמרי ולמקום שהלב שלך נפתח. הנה עובר עליך ראש השנה ויום כיפור, ומפה לשם את מוצאת את עצמך אומרת להשם איזה דיבור מאוד אמת: משהו מאוד עמוק. פתאום את מתגעגעת נורא לבית המוקדש. את אומרת: "וואו, אני שיכת לשם. אני כל כך מאמינה וכל כך מתגעגעת.. אני באמת יהודייה, ילדה של בורא עולם, בת של אבא אברהם ויצחק ויעקב, ושל אמא שרה ורבקה ורחל ולאה, אני באמת יהודייה שקשורה לכל האינסוף טוב שהולך ומתקרב, וזה ממלא פתאום את כל כולי. אני אמיתית, טובה, אוהבת, וזה כל כך מרגש!" זה נקרא לפרוח.

ומהדיים והמשמעותי פה זה שאתה גם בבית באותו זמן. פורחים אבל לא נעלמים. זה צריך להיות בגבול. שעה התבודדות, לא כל היום. אתה חוזר אחר כך לכאן ולעכשיו, והכאן והעכשיו נעשים גם הם אמיתיים ומשמעותיים יותר. את מנהצת, ממשלת, מטפלת, מדברת, מדיחה כלים. אבל מה, יש לך גם את השעה שלך. לפעמים את בשוק: "יו, הייתה לי כזאת התבודדות מדהימה, איך אני שוב כאן כאילו כלום? כמה. זה בסדר. זה שניהם ביחד. חלון שנפתח ונסגר לבעל הבית - רגע הוא פה ורגע הוא שם. זהו זה כל כך עמוק איך שרבי נחמן מתאר ש"היה קר לו. ולקח מלבוש ונתן לו, ואמר לו: קח זה המלבוש וייטב לך ויהיה לך אכילה ושתיה וכל טוב". זאת אומרת, הוא עטף אותו דיבורים כאלה מחממים, שמסבירים לו מה עובר עליו ועושים לו טוב.

המשך בעמ' הבא <<<

במדור זה נארח בעו"ה בכל פעם אחת מהנשים היקרות, שבעליהן התקרבו לתורת מוהר"ן, ונשמע מפיהן כיצד העניין השפיע עליהן, וכיצד הן מרגישות עם הנושא.

סיפוריה של גברת ט. ש. מאשדוד

ספרי לנו מעט על הרקע שלך:

בעלי ואני הגענו מרקע סופר-ליטאי, אני למדתי בוולף, ואכן הייתי "וולפית" אמיתית. מה שכן, בעלי וגם אני טיפוסים שרצינו לגדול באמת.

בהתחלה התנגדתי מאוד לברסלב, וכששמעתי על משפחה שהבן שלהם "התברסלב" ריחמתי עליהם ממש! כמו כן, יש לנו שכן שהוא תלמיד חכם מופלג משכמו ומעלה ותמיד היינו שואלים אותו שאלות הלכתיות, יום אחד שמעתי שהוא נוסע לאומן כל שנה - בבת אחת ירדה אצלי כל ההערכה אליו, וכל מה שהחוקתי ממנו. רק לאחר זמן ומחשבה, הצלחתי לחשוב שוב בהגיון: "את ה' יודעת שהוא תלמיד-חכם, ויש לו ראש על הכתפיים, אז אולי הוא יודע מה שהוא עושה?"...

איך הכרתם את ברסלב?

בעלי התחיל ללמוד בכלל ברסלב (שמייעד לא רק לברסלבים). הוא פגש שם אנשים תלמידי חכמים ועובדי ה' שאכן עשו עליו רושם מיוחד, וכך הוא התחיל להתקרב, בעלי טיפוס שמח ועליו ועם זאת ירא שמים באמת, ותמיד היה לו קשה לשלב בין שניהם. כי הרושם הפשוט שמתקבל בלב הוא שזה סותר אחד את השני, ופתאום בברסלב הוא מצא את השילוב המדויק בין 'חיות' ל'יהדות', באופן שהם לא רק לא סותרים, אלא אדרבה, משלימים זה את זה!

ואיך קבלת את זה?

כפי שציינתי, בעלי ואני טיפוסים מחפשי אמת. ולכן, כאשר הוא ראה בזה דבר אמיתי, הסכמתי לזה, והתעניינתי בזה אף אני. וכך אנו עוסקים בזה בצורה משותפת.

אני אישית מרגישה שזה מקדם אותי, ושזו דרך נפלאה לעבוד את ה'. אני נהיית מיום ליום פחות ופחות ביקורתית. בתור מוצר, אני רואה את ההבדל בין מה שהרציני לפני ההיכרות עם ברסלב - שהיה הרבה יותר ביקורתי, לבין המסרים של היום - שהם הרבה יותר נעימים, מבינים ומקדמים.

לבעלי זה פשוט גרם להכיר את עצמו כמה שהוא בן-אדם מיוחד. כי באופיו הוא תמיד דרש מעצמו עוד ועוד, והיה מאשים את עצמו כשלא מלא את שאיפותיו, והיום הוא פשוט מכיר במעלותיו הרבות, וגם במונים של קושי או נפילה (יחסית) יש לו את הכח לעמוד על הרגלים ולהמשיך בלי להזיז את עצמו.

אני לא מגדירה את עצמי כברסלבית ולא כליטאית, אהנו עובדי ה' ואיפה שמוצאים דרך לעבוד את ה' - תופסים את זה בנתי' הידיים ואומרים תודה.

יש בי גם המון הערכה לבור ששתיתי ממנו מים, צמחתי בו, והתעליתי. לא עובתי את דרכי הליטאית, העמקתי אותה! ואני לוקחת את הטוב ומשלבת יחד.

איך הגיבה המשפחה?

השתדלנו מאוד לא לעשות מזה רעש ועסק, ולא לעורר מהומות, למי שמתאים אמרנו שזה מתאים לנו וזהו, ולמי שלא - השארנו אותו להרים גבה או שתיים.

האם בעלך נסע לאומן? ואיך את מסתדרת עם זה?

בעלי נוסע כבר כמה שנים ואני שלמה עם זה לגמרי. [אפילו כשלא היה לו מה, אני הייתי זו שעזרתי אותו ללכת ולקבל תמורת חזונית וגשומות. שנה אחת, הייתי מאד לא מרגישה טוב ומשמ לא מתפקדת, וכל המשפחה סביב בבבל לא דעו שאני נשארת לבד עם הילדים - ובכל זאת, מתוך אמונה גדולה, זכתי להסתכל רק על דבר אחד: מה נכון לעשות. בחן השם]

ולכן זה לא שאלה איך אני מסתדרת, כי כשמאמינים במשהו - גם אם יש קושי טכני - מסתדרים. אני לא קוראת לה' 'הקרה', אלא 'השקעה'. כמו אדם שקונה דירה על הנייר, למרות שאינו רואה בעיניים את הדירה, הוא מאושר עם כל התשלומים שהוא מוציא, כי הוא עכשיו 'משקיע' בדירה. אף אחד לא בא לנחם אותו ולעודד אותו שבסוף הוא יראה את התוצאות, ויהיה לו תועלת מהכסף. כי הוא מבין זאת בעצמו. כי אני מסתכלת על ענין הנסיעה לראש השנה. בעיני זו השקעה וזדאית ובטוחה.

יש לי חברה, זו גי צעיר עם ילדים קטנים. בעלה עובד בחו"ל, ולכן הוא נוסע הרבה. שבועיים הוא בארץ ושבועיים הוא שם. הם לא חושבים פעמיים אם זה נכון או מתאים, ואף אחד גם לא מרים גבה! לעומתה, יש לי חברה אחרת שבעלה יוצא לימולל חצות, וכאן - כולם מזדעזעים! איך הוא עושה לה את זה?... בקיצור, הכל תלוי בגישה.

קבוצת תמיכה לנשים שחוו אובדן בעל ליטאי ומתמודדות עם בעל ברסלבר!
מי שמזדהה-מוזמנת! סודיות מובטחת...

פגישת סיום

ומעניין לעיין מענייני דינא, בימים אלו התפרסם סיפור על אברך שרצה מאד לנסוע לאומן לראש השנה, ואשתו לא רצתה. הוא בא להרב שטיינמן לשאול מה לעשות, כתב הרב לאשתו: "אשה כשרה עושה רצון בעלה, ותני לו לנסוע כי זה מחזק אותו!"...

הרי לפנינו פסק של אחד מגדולי הדור הליטאים: תפקידה של אשה לתת לבעל לה את מה שהוצה, בפרט כשמדובר ברצון הרחי.

בדומה לזה, באחת מליטאיות ההתמודדות' שהופיעו בעלון זה, סיפרה גב' ג, ממודיעין עלית שכשבעלה התקרב לברסלב, היא הלכה אל הרבנית קניבסקי, והרבנית אמרה לה: "אשה כשרה עושה רצון בעלה!"

אשה אחת אמרה לי: אם אני עכשיו אלך אחרי בעלי בברסלב, אם יום אחד אחת הבנות שלי תלך אחרי בעלה לחב"ד, מה אני אגיד לה? אמרתי לה: הבנת מצוין! אם הבעל של הבת שלך ירצה להיות חבדני"ק - את תחזקי את הבת שלך ללכת אחריה! וכל אחת יכולה רק להתפלל שבעלה ובעלי-בנותיה יושבו כל אחד רק לטוב האמת!

***

לסיום נעלה נושא נוסף שקשור לעיין זה בקשר ישיר, והוא: ההשפעה על חזון הילדים, על בריאות נפשם ועל ההסתכלות שלהם על-עליו-ההורים.

חרוז ודוע, שהגורם המרכזי לכך שהקרקע עליה גדל הילד תהיה מוצקה ובי ריאה, הוא ככל שלחוריו יש דעה שווה (על כל פנים בעיני). ומה יותר חשוב לילדינו מאשר בסיס חזק וקרקע מוצקה?

תחשבו על ילד שגדל לאבא מקסים ולאמא מקסימה, אבל ההשקפות שלהם שונות זה מזה. הילד גדל במציאות מובלבלת ומטושטשת, אין לו זהות עצמית ואין לו יציבות, ואז, או שהוא מחליט ששניהם לא נזדקקים והוא בוחר לעצמו משהו שלישי, ה' יודע מאיזה סוג, או שהוא בוחר את אחד ההורים לשמוע לו, ואת השני הוא מסנן.

דברים פשוטים ומובנים. וכל אחת תיקח את זה לתשומת לב ולמכלול שיי קוליה. ומילא, נכון שבעצם זה הוא ששינה את הכיוון פתאום ולא את, אבל התפקיד שלך הוא לשר את הקו בדרך שלו, וב"ה ניחנת בחכמת נשים בכמות סספקת לגודל הנסיון והמצב שלך, ושוב, כמו שאמרנו את תהי המרווחה הגי דולה מכל הסיפור!

התצלחה רבה לכולנו, ולהתראות בסדרה הבאה.

***

>>> המשך מעמוד קודם

צדיק חי

"ח' תשרי הוא יום ההילולא של רבי נתן מברסלב. זה היום שלו, שבו הוא מקבל מהשם יתברך כוח חדש, נוגעת בעוד יחודים, לפתוח עוד לנבנות, ולרפא, כל כך לרפא.

מי שתוכו, בחול המועד, זה זמן שאפשר לשבת ולבקש מהשם, להגיד לו: "רבי נתן ידע לספר את הסיפורים האלה. הן לעוד דיבורים משיבי נפש להגיע עד אלי.. להגיע לכל מי שצמא להם... הן לאור הטוב הזה להתפשט!"

התלמידים שלו מספרים איך כשהיה מאד צעיר היה פוגש בני נערים או אברכים צעירים, היה מתחיל לדבר אתם, ונכנס בשיתוך דברים היוצאים מן הלב, כדי לראות אם הם מתחשבים אודות. אם הם מתחשבים את המעבר.

גם במעשה מבעל תפילה רבי נתן מתאר איך הבעל תפילה נכנס עם אנשים בדיבור ובודק: הלב שלך מחזיר לי פעימה? את שומעת דיבור ואומרת: "ואו! תמיד חשתי שאני ממציאה משהו או מתגעגעת לכלום... והנה הדיבור הזה, אני מזהה אותו, הוא שייך אליי". אם זאת התגובה שלך, האורח אומר: "אני אלמד איתך", ואת מתחילה לפרוח... על הדבר הזה ראוי להתפלל.

הי רצון שנוכח להרגיש את הקדוש ברוך הוא עוסף אתנו בסוכה מכל הכוונות, מחבק אותנו. "והושיעו לחייתו וימנו תחבנינו". סולנו מוכנסים, עם כל מי ומה שאנחנו, וזבים בתוך הסוכה עוספים מסביב ומלמעלה ומבנים. זה הזמן לדבר עם השם יתברך בנחת ובנילוט על הכל, לבקש עזרה, ולקבל חיובק גדול שיתן לנו כוח להתחיל התחלה חדשה.

אנו עומדות לאחרי מי ראש השנה תשע"ו. ואי אפשר להמשיך הלאה בלי לברך, להעריך ולחזק - את כל הנשים הליטאיות שאפשרו לבעליהן לנסוע לאומן, או לפחות לקיבוץ בירושלים או במירון.

אשרינו! אשרינו! אין לנו מושג מה רב שכתבו בשמים, קודם כל על עצם זה שזכינו להיות נשים כשרות שעושות רצון הבעל, עם כל הקושי הטכני והנפשי. ולמרות שלא הבנו, ולא הודדנו, ניסו להכניס כמה שיותר שמחה סביב הענין הזה, זה מדהים! זה לא מובן מאליו! ומי שעשתה את זה - אשריה ואשרי חלקה, והיא בוודאי לא מתחרטת ולא תתחרט, וכבר אמר מוהר"ן "אצלי, איש לא הפי' סיד" (וכנראה גם לא אשה...)...

***

בשלב זה אנו מסיימות בעו"ה את סדרת "קבוצת תמיכה". עשינו דרך ארוכה ייחד, פסיעה אחר פסיעה, ואנו תקוה שהדברים היו לתועלת ולחיווק. ובהוד מנות זו נודה על התעבות החמות שהגיעו מורבה מקורות, ותנו הרבה עידוד וכח להמשיך במלאכת הקודש.

החל מהחודש הבא נחיל בעו"ה בסדרה חדשה (בברסלב חייבים להתחדש, אלא מה...). ושמה "מושגים". התכנית היא להעלות כל חודש נושא או מושג בברסלב, לשוחח אודותיו בעיניים נשיות, ולהוריד לחיי המעשה, הבית והיל' דים. כולכן מוזמנות להציע נושאים לשיחה.

***

פגישה זו שהיא פגישת הסיום, נסכם בקצרה את הרעיון הכולל של כל המ' פגשים:

ניסונו בעו"ה במשך עשרת הפגישות, להבין ולהסביר את שלל הנושאים "בעייתיים" והמבלבלים, ובכך להקל מעלינו את הקושי וההתמודדות הכרוכות בהתקרבותו של הבעל לדרך החדשה הלא-מוכרת והלא-מוקבלת - של ברסלב.

אבל, לפני הכל ואחרי הכל, בשורה תחתונה - עיקר התפקיד שלנו זה לא דוקא לפעול מתוך הבנה, אלא כ'אשה כשרה העושה רצון בעלה". וכמו שדייק מי שדייק: לא נאמר "מסכימה לתנונים של בעלה", אלא "עושה, רצון בעלה" כלומר, מיד כשהיא מבינה מהו 'רצונו', היא כבר 'עושה', והיא יודעת שהיא המרווחה הגדולה מזה, כי מה עדי יש לנו חוץ מלחיות אשה כשרה?

***

לכן, לגבי ראש השנה, חבל מאד שהרבה נשים יש להם את ההרגשה שהן מסכנות וצריכות כל-כך הרבה חיזוק ועידוד, הן בסך-הכל עושות את עסקת חייון! ר' נתן הביטוי שאצלי אף אחד לא הפסיד!, ומילא זה לא פחות מביזנס בחו"ל. וכמו לגבי לימוד התורה של הבעל, מי שמעריכה את הלימוד לא מרגישה מקריבה, אלא משקיעה! מתוך בחירה ושמחה! וזה הבדל עצום! לסיים: אספר סיפור קטן.

כפי שציינתי אני עוסקת בהעברת מסרים. אשה אחת פנתה אלי שמאד התפעלה מכמה רעיונות, ורצתה לדעת מאיפה אני לוקחת את זה, אמרתי לה: "שבי, ואני אענה לך - מברסלב!" היא הייתה המומה ומופתעת, כמזופה, וירד לה כל ההתלהבות. אמרתי לה שיש לי סדרת מאמרים של סופרת מפורסמת שכל רעיונותיה על בסיס ברסלב, והיא יכולה מאד ליהנות מזה, היא לא רצתה.

כעבור זמן היא חזרה אלי ובקשה את סדרת המאמרים. אמרתי לה שאני מפקדת, ושתשאל קודם את בעלה. היא אמרה: "מה, את מפקדת שאני 'אתברסלב'? לא, לי זה לא יקרה!". אמרתי לה: "כן, אני מפקדת, אבל לא הייתי קוראת לה 'להתברסלב' אלא 'להתחיל לעבוד את ה'". והיא אכן קראה ויצאה מהכלים.

משכן, כל אחת שמעוניינת בסדרת המאמרים הללו, יכולה ליצור קשר (דרך מערכת העלון), ונשמח להעביר לה. בהצלחה.